Landstingsrådsberedningen

SKRIVELSE
2014-11-26

LS 1408-0955

Landstingsstyrelsen

Ansökan om bidrag ur miljöanslaget för projekt Energieffektivitet och gröna ytor i Stockholms industriområden

Föredragande landstingsråd: Gustav Hemming

Ärendebeskrivning

Stockholm Business Region Development (SBRD) ansöker om 500 000 kronor för projektet Energieffektivitet och gröna ytor i Stockholms industriområden.

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen besluta

att bevilja Stockholm Business Region Development bidrag med högst 500 000 kronor ur miljöanslaget för projektet Energieffektivitet och gröna ytor i Stockholms industriområden under förutsättning att övrig finansiering sker

att utbetalning, redovisning och eventuell återbetalning av beviljade medel ska ske enligt förvaltningens anvisningar.

Landstingsrådsberedningens motivering

Stockholms läns landsting kan medfinansiera projekt avsedda att skydda eller förbättra miljön inom Stockholmsregionen genom bidrag ur miljöanslaget. Utgångspunkten för bidragsgivning är landstingets roll och ambitioner i det regionala miljöarbetet enligt planer och program som landstinget antagit, t.ex. Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen, RUFS 2010, och Miljöutmaning 2016, samt de regionala miljömålen. Bidrag kan ges till högst 50% av ett projekts totala kostnad.

Projekt som beviljas medel ur miljöanslaget ska vara av regional betydelse och i linje med regionala planer och program. De bör uppfylla något av följande kriterier:

- Vara åtgärdsinriktat och stimulera samverkan mellan olika aktörer inom miljöområdet
- Vara kunskapshöjande eller metodutvecklande, t.ex. pilot- eller demonstrationsprojekt
- Stimulera innovationer och teknikutveckling
- Ha en hållbarhetsfokus vad gäller energi- och resursförbrukning, spridning av gifter/hälsoskadliga ämnen, utsläpp av växthusgaser m.m.

Projektet har kopplingar till ett antal mål i RUFS och har möjligheter att bidra till dessa mål genom metodutveckling och kunskapsspridning. Medel från miljöanslaget är därför motiverat med hänsyn till intresset av att sprida kunskap och erfarenhet till aktörer i hela regionen.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 17 november 2014
Ansökan om bidrag ur landstingets miljöanslag

Torbjörn Rosdahl

Gustav Hemming

Carl Rydingstam

Landstingsstyrelsens förvaltning
Tillväxt, miljö och regionplanering

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2014-11-17

LS 1408-0955

Handläggare:
Shewen Nysmed

Ankom
Stockholms läns landsting
2014 -11- 19
Dnr LS 1408-0955
Rotel IX

Landstingsstyrelsen

Ansökan om bidrag ur miljöanslaget för projekt Energieffektivitet och gröna ytor i Stockholms industriområden

Ärendebeskrivning

Stockholm Business Region Development (SBRD) ansöker om 500 000 kronor för projektet Energieffektivitet och gröna ytor i Stockholms industriområden.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 17 november 2014
Ansökan om bidrag ur landstingets miljöanslag

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslås besluta

att bevilja Stockholm Business Region Development bidrag med högst 500 000 kronor ur miljöanslaget för projektet Energieffektivitet och gröna ytor i Stockholms industriområden under förutsättning att övrig finansiering sker

att utbetalning, redovisning och eventuell återbetalning av beviljade medel ska ske enligt förvaltningens anvisningar.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning
Det övergripande målet för projektet är att skapa innovativa energilösningar för industrifastigheter där "funktionell grönska" blir en integrerad del eller huvudkomponenet av ett större system.

Dessa gröna system kan utgöras av allt från livsmedelsframställning till gröna väggar och tak som renar luften eller marksanering med särskilda växter och plantor. Lösningarna skall kunna fungera som generaliserbara modeller med god överförbarhet till andra industriområden.

I projektet samverkar Stockholm Business Region Development (SBRD), SP, miljötekniknätverket Stockholm Cleantech, Högdalsgruppen, lokala infrastrukturbolag, fastighetsägare och arkitektbyråer. Projektets totala kostnad beräknas till 1 000 000 kronor och SBRD söker 500 000 kronor från miljöanslaget.

Förvaltningen föreslår att ansökan bifalls.

Bakgrund
Stockholm Business Region Development (SBRD) har i uppdrag att utveckla stadens företagsområden till hållbara industristäder i världsklass, fullt integrerade med närliggande bostadsområden och med fokus på miljöinnovation. I linje med detta uppdrag och med utgångspunkt i bl.a. "Handlingsplan för Vision Söderort" har SBRD sedan år 2012 drivit ett antal projekt med Högdalens företagsområde som nav i ett kluster för miljö- och energiteknik. Genomförda utredningar av fastigheter och verksamheter, bl. a. Fortum, SL, Sita, bil- och lackverkstäder har visat att 1) det saknas applikationer av förnybar energi, 2) mycket få fastigheter har energideklarationer eller har analyserat besparingspotentialen, 3) det finns goda förutsättningar för systemintegration och användning av överskottsenergi. Väsentliga klimatförbättringar finns att uppnå, enligt sökanden. Dessa behov delar Högdalen med de flesta industriområden i Stockholms län varför området bedöms lämpligt för demonstrationsinstallationer och pilotprojekt.

Utmaningen att skapa framtidens attraktiva och hållbara centrum- och industriområden kräver att processer och funktioner integreras för bättre klimatanpassning och resurseffektivitet. I projektet kommer man därför visa hur funktionell grönska/växthus kan integreras med och stödja effektiva energisystem och fastighetssystem för att skapa nya förutsättningar för renare, grönare och mer levande centrum och industriområden där nya företag och samarbeten kan växa fram och att skapa en innovativ arena för miljö- och energiteknik.

Projektets vision är gröna urbana industriområden i Stockholmsregionen karaktäriserade av attraktiva, konkurrenskraftiga och innovativa företag. Projektet arbetar mot denna vision genom att skapa och tillgängliggöra en "verktygslåda" av energieffektiviseringslösningar som kan tillämpas inom jämförbara företagsområden i hela Stockholmsregionen.

Projektet förväntas ge upphov till följande resultat enligt sökanden:

1. Att minst två småskaliga industriprojekt (pilotprojekt) för demonstration av nya tillvägagångssätt för energieffektivisering och implementering av förnyelsebar energi i kombination med levande system (Funktionell grönska) har genomförts.

2. Att de lösningar som demonstrerats har paketerats och anpassats till erbjudanden som kan överföras till t.ex. fastighetsägare och företagarföreningar i andra industriområden i regionen.

3. En handlingsplan för hur demonstrerade lösningar kan utvecklas vidare och nyttiggöras av t.ex. fastighetsägare och företagarföreningar i andra industriområden i regionen.

4. Höjd medvetenhet och kunskap om nya lösningar hos nyckelaktörer inom samtliga industriområden i Söderort samt hos ett antal utvalda områden i hela regionen.

Överväganden
Stockholms läns landsting kan medfinansiera projekt avsedda att skydda eller förbättra miljön inom Stockholmsregionen genom bidrag ur miljöanslaget. Utgångspunkten för bidragsgivning är landstingets roll och ambitioner i det regionala miljöarbetet enligt planer och program som landstinget antagit, t.ex. Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen, RUFS 2010, och Miljöutmaning 2016, samt de regionala miljömålen. Bidrag kan ges till högst 50 % av ett projekts totala kostnad.

Projekt som beviljas medel ur miljöanslaget ska vara av regional betydelse och i linje med regionala planer och program. De bör uppfylla något av följande kriterier:

- Vara åtgärdsinriktat och stimulera samverkan mellan olika aktörer inom miljöområdet
- Vara kunskapshöjande eller metodutvecklande, t.ex. pilot- eller demonstrationsprojekt
- Stimulera innovationer och teknikutveckling
- Ha en hållbarhetsfokus vad gäller energi- och resursförbrukning, spridning av gifter/hälsoskadliga ämnen, utsläpp av växthusgaser m.m.

Det aktuella projektets ambitioner är goda och synnerligen aktuella med hänsyn till frågeställningar om energieffektivisering i industriområden. Projektet pekar på en problematik som är en del av utmaningen för industriområdens bebyggelse och tekniska försörjningssystem.

Förvaltningen delar sökandens uppfattning att det finns koppling till ett antal mål i RUFS 2010 och bedömer att projektet har möjligheter att bidra till dessa mål genom såväl metodutveckling som kunskapsspridning.

SBRD har genomfört utredningar av fastigheter och verksamheter och kommit fram till att det saknas en hel del kunskaper om problematiken och vilka tekniska lösningsmöjligheter som finns. Förvaltningen delar uppfattningen att utmaningen att skapa framtidens attraktiva och hållbara centrum- och industriområden kräver att processer och funktioner integreras för bättre klimatanpassning och resurseffektivitet.

Sökanden menar att det finns behov av ett forum för erfarenhetsutbyte för aktörerna i regionen. Insatser behövs för att öka kunskapen bland länets kommuner, fastighetsägare och byggbolag om energieffektiviseringsmöjligheter i fastighetsbeståndet. Förvaltningens uppfattning är att man inom projektet med fördel bör pröva att använda befintliga fora där dessa frågor kan diskuteras.

Ansvaret för att öka kunskapen om och energieffektiviseringar av industriområden bör i första hand ligga hos berörda aktörer. Förvaltningen anser dock att användning av medel från miljöanslaget är motiverat med hänsyn till Stockholms stads finansiella engagemang och intresset att sprida kunskap och erfarenheter till aktörer i hela regionen. Förvaltningen föreslår därför att ansökan beviljas.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Beslutet har inga ytterligare ekonomiska konsekvenser. Bidraget ryms inom befintlig budget.

Miljökonsekvenser av beslutet

I enlighet med landstingets Miljöpolitiska program 2012-2016 har hänsyn till miljön beaktats och slutsatsen är att det inte är relevant med en miljökonsekvensbedömning i detta ärende.

Toivo Heinsoo
Landstingsdirektör

Peter Haglund
Direktör SLL Tillväxt, miljö och regionplanering

Stockholms läns landsting

Ankom
Stockholms läns landsting
2014 -08- 28
Dnr. LS 1408-0955

Ansökan om bidrag ur landstingets miljöanslag

Rödmarkerade fält i blanketten är obligatoriska. Var noggrann med att fylla i korrekta uppgifter.
När blanketten är ifylld skriver du ut den och alt 1. Scannar och skickar in blanketten till shewen.nysmed@sll.se och registrator.lsf@sll.se eller alt 2. Skriver ut, undertecknar och skickar in på postadress Stockholms läns landsting, Landstingsstyrelsens förvaltning/TMR, Box 22550, 10422 Stockholm

1. Inriktning

Stöd söks från miljöanslaget enligt följande kriterier: *Sätt ett eller flera X.*	
Åtgärdsinriktat och stimulerar samverkan mellan olika aktörer inom miljöområdet.	X
Kunskapshöjande eller metodutvecklande, tex pilot- eller demonstrationsprojekt.	X
Stimulerar innovationer och teknikutveckling.	X
Har ett hållbarhetsfokus vad gäller energi- och resursförbrukning, spridning av gifter/hälsoskadliga ämnen, utsläpp av växthusgaser mm.	X
Framtagande av EU-ansökningar.	

2. Allmänna uppgifter

Projektets namn: Energieffektivitet och gröna ytor i Stockholms industriområden		
Projektperiod: 2014.10.01 - 2015.12.31 *Ange projektets start-och slutdatum. Kostander som uppkommer före eller efter denna period är inte stödberättigade. Slutredovisning av projektet ska ske inom en månad efter projektets slutdatum.*		
Sökt belopp från Miljöanslaget: 500000	*Projektets totalkostnad:* 1000000	*Övrigt total medfinsniering:* 500000

3. Uppgifter om sökanden

Sökande: Stockholm Business Region Development, SBRD	
Juridisk form: *tex ekonomisk förening, stiftelse osv.* Aktiebolag (kommunalt)	
Org.nummer: 16556083-1306	*Kontaktperson:* Anna Gissler/Irena Lundberg
Postadress: Box 16282	*E-postadress:* anna.gissler@stockholm.se
Postnummer: 103 25	*Telefon:* 08 50928000
Kommun: Stockholm	*Webbadress:* www.investstockholm.se
Är sökande momspliktig? ☒ *Ja* ☐ *Nej*	

4. Beskrivning av insatsen/projektet

Sammanfattning

Bakgrund
Frågeställningar att beröra är varför projektet behövs – vilken efterfrågan finns och hur kommer projektet att påverka/förändra situationen.
Stockholm Business Region Development (SBRD) har i uppdrag att utveckla stadens företagsområden till hållbara industristäder i världsklass, fullt integrerade med närliggande bostadsområden och med fokus på miljöinnovation. I linje med detta uppdrag och med utgångspunkt i bl.a. "Handlingsplan för Vision Söderort" har SBRD sedan 2012 drivit ett antal projekt med Högdalens företagsområde som nav i ett kluster för miljö- och energiteknik. Genomförda utredningar av fastigheter och verksamheter, bl a Fortum, SL, Sita, bil- och lackverkstäder har visat att 1) det saknas applikationer av förnybar energi, 2) mycket få fastigheter har energideklarationer eller har analyserat besparingspotentialen, 3) det finns goda förutsättningar för systemintegration och användning av överskottsenergi. Väsentliga klimatförbättringar finns att uppnå (bilaga1) Dessa behov delar Högdalen med de flesta industriområden i Stockholms län varför området bedöms lämpligt för demonstrationsinstallationer och pilotprojekt. Utmaningen att skapa framtidens attraktiva och hållbara centrum- och industriområden kräver att processer och funktioner integreras för bättre klimatanpassning och resurseffektivitet. I projektet kommer vi därför visa hur funktionell grönska/växthus kan integreras med och stödja effektiva energisystem och fastighetssystem för att skapa nya förutsättningar för renare, grönare och mer levande centrum och industriområden där nya företag och samarbeten kan växa fram och att skapa en innovativ arena för miljö- och energiteknik. I projektet samverkar SBRD, SP, miljötekniknätverket Stockholm Cleantech, Högdalsgruppen, lokala infrastukturbolag, fastighetsägare och arkitektbyråer.

Syfte
Ange vad projektet syftar till och förväntade effekter på miljön. Ange hur projektet bidrar till att uppfylla målen i RUFS 2010, Miljöutmaning 2016 och andra relevanta planer och program, samt visa hur man avser att möte eventuella målkonflikter.
Projektets vision är gröna urbana industriområden i Stockholmsregionen karaktäriserade av attraktiva, konkurrenskraftiga och innovativa företag. Projektet arbetar mot denna vision genom att skapa och tillgängliggöra en "verktygslåda" av energieffektiviseringslösningar som kan tillämpas inom jämförbara företagsområden i hela Stockholmsregionen. Förväntade miljöeffekter omfattar: 1) Varaktigt lägre energiförbrukning hos Stockholmsregionens industriområden, 2) Högre effektivitet/cirkularitet i industriområdenas tekniska försörjningssystem, 3) Högre attraktivitet hos centrum och industriområden. Projektet bidrar till uppfyllelse av energimål på europeisk, nationell och regional nivå. Projektet bidrar även till uppfyllelse av Landstingets egna miljömål. Regionalt är RUFS vägledande för projektets syfte. Strategin "Säkra värden för framtida behov" är central och särskilt behovet av att effektivisera energiförsörjningen och minska klimatpåverkan i kombination med nybyggnation, ombyggnad, förtätning och flerkärnighet samt omställning från fossilt baserad elproduktion. Projektet bidrar till den fortsatta omsättningen av Handlingsområdet "Energieffektiv samhällsplanering" som pekat ut behovet av ett forum för erfarenhetsutbyte för aktörerna i regionen samt insatser för att öka kunskapen bland länets kommuner, fastighetsägare och byggbolag om energieffektiviseringsmöjligheterna i fastighetsbeståndet. Dessa behov kvarstår till stor del!

Stockholms läns landsting

Mål
Ange vad projektet ska uppnå för resultat under projektperioden.
Det övergripande målet för projektet är att skapa innovativa energilösningar för industrifastigheter där "funktionell grönska" blir en integrerad del eller huvudkomponent av ett större system. Dessa gröna system kan utgöras av allt från livsmedelsframställning till gröna väggar och tak som renar luften eller marksanering med särskilda växter och plantor. Lösningarna skall kunna fungera som generaliserbara modeller med god överförbarhet till andra industriområden. Projektet förväntas ge upphov till följande resultat: 1. Att minst två småskaliga industriprojekt (pilotprojekt) för demonstration av nya tillvägagångssätt för energieffektivisering och implementering av förnyelsebar energi i kombination med levande system (Funktionell grönska) har genomförts. 2. Att de lösningar som demonstrerats har paketterats och anpassats till erbjudanden som kan överföras till t. ex. fastighetsägare och företagarföreningar i andra industriområden i regionen. 3. En handlingsplan för hur demonstrerade lösningar kan utvecklas vidare och nyttiggöras av t. ex. fastighetsägare och företagarföreningar i andra industriområden i regionen. 4. Höjd medvetenhet och kunskap om nya lösningar hos nyckelaktörer inom samtliga industriområden i Söderort samt hos ett antal utvalda områden i hela regionen.

Projektbeskrivning och metod
Ange vad som ska göras för att uppnå syfte och mål för projektet. Beskriv på vilket sätt projektet tillför något nytt. Finns andra liknande verksamheter idag? I så fall, på vilket sätt kompletterar projektet befintliga insatser eller nuvarande arbetssätt/metoder?
Projektgenomförandet utgörs av följande moment: 1. Stärka gruppen av projektpartners och utveckla idén genom inventering av de mest lovande åtgärder inom energieffektivisering, funktionell grönska och energiåterföring. 2. Planering och genomförande av två (ev. tre) småskaliga pilotprojekt i industriområdesmiljö. Prioriterade teman för pilotprojekten är i) Solteknisk installation, ii) "Teknisk vegetation" / "Funktionell grönska och iii) Fiskodling i industriell miljö. 3. Utvärdering av pilotprojekten, klimatberäkning, framtagning av informationsmaterial samt konkreta handledningar för stöd till genomförande i andra industriområden. 4. Informationsseminarier, riktade utskick till lokala verksamheter, utbyte med andra industriområden samt utställningar på Forum Högdalen. Idag pågår flera projekt som berör temat gröna urbana områden i form av gröna ytor på tak och väggar, trädodlingar i stadsmiljö etc, dock främst kopplat till nybyggnation i bostadsmiljöer. C/O City driver ett sådant projekt i Norra Djurgårdsstaden. Föreliggande projekt kompletterar dessa satsningar genom att dels rikta in sig på befintliga byggnader och gröna ytor i industriområden och dels genom att söka ta tillvara på den överskottsenergi som finns i tillverkningsindustrin i området för att utnyttja denna i den funktionella grönskan, alternativt i växthus etc. samt beaktat föroreningar som kan förekomma i industriområde. Internationellt erkända verktyg bl a Green Roof Calculation Tool används för klimatberäkningar.

Resultatspridning
Ange hur och när information om projektets resultat kommer att spridas och nyttiggöras av såväl projektets målgrupp som andra aktörer. Beskriv hur och var projektet planerar att kommunicera att Stockholms läns landsting är en medfinansiär.
Med utgångspunkt i demonstration av innovativ teknik i Högdalens industriområde syftar projektet till att skapa och tillgängliggöra en "verktygslåda" av systemintegrerade lösningar för jämförbara företagsområden i hela Stockholmsregionen. De förutsättningar som Högdalens industriområde har delar man med i stort sett samtliga industriellt dominerade företagsområden i hela Stockholmsregionen. Spridningspotentialen är således mycket god. Målgrupperna för projektets resultat är fastighetsägare, verksamheter, forskare, arkitekter, energirådgivare och stadsplanerare vid kommuner/stadsdelsnämnder, industridesigners och företagarföreningar, m fl. Information om projektet kommer att distribueras från dag ett genom SBRDs och Cleantech Högdalens hemsidor (http://cleantechhogdalen.se). Ett uppstartsmöte där intressenter från andra kommuner/stadsdelar och industriområden bjuds in planeras. Hemsidorna uppdateras kontinuerligt och information om projektet sprids även genom Cleantech Högdalens nyhetsbrev. Genom att nyttja SBRDs och Cleantech Högdalens informationsplattformar kan en basnivå av informationsspridning säkras utan större ytterligare insatser. I takt med att projektets resultat blir mer konkreta kommer ytterligare spridningsaktiviteter att genomföras. Till dessa hör t.ex. informationsseminarier, informationsutskick, workshops/utbyte med andra industriområden samt utställningar på Forum Högdalen. Projektets resultat presenteras vid behov även för ytterligare målgrupper på plats i industriområdena.

5. Kostnader och finansiering

Kostnadsslag	***År 20*** 14	***År 20*** 15	***År 20***	***Totalt***
Lönekostnader *Lönekostnader för personer som direkt deltar i projekt-arbetet. Lönen ska motsvara den anställdes ordinarie lön inklusive sociala avgifter.*	100000	250000		350000
Externa tjänster (direktfinansierade offentliga) *Här avses en beräknad nedlagd tid och lönekostnader för personer som arbetar inom projektet men som inte är anställd av projektägaren. Lönen ska motsvara den ordinarie lönen inklusive sociala avgifter.*				
Externa tjänster (köpta tjänster) *Tex konsulter och föreläsare, dvs kompetens som köps in utifrån.*	175000	430000		605000
Resor				
Marknadsföring *Tex trycksaker osv.*	10000	45000		45000
Övrig kommunikation *Tex telefon, porto och datakommunikation osv.*				
Summa totala kostnader	285000	715000		1000000

Stockholms läns landsting

Finansiering *I tabellen för finansiering redovisas de medel som andra finansiärer, både egen finansiering och medfinansiering,planerar att bidra med. Finansiering ska, förutom per år, fördelas utifrån om det är kontant- eller direktfinansiering.*				
	År 20 14	***År 20*** 15	***År 20***	***Totalt***
Egen finansiering				
Kontantfinansiering.	142500	357500		500000
Direktfinansiering, tex arbetsinsats och lokaler.				
Total egen finansiering	142500	357500		500000
Övrig medfinansiering				
Kontant medfinansiering. *Ange medfinansiärer och belopp.* Stockholm Business Region Development	142500	357500		500000
Direkt medfinansiering. *Ange medfinansiärer och belopp.* SLL	142500	357500		500000
Total medfinansiering	142500	357500		500000
Summa total finansiering	285000	715000		1000000

6. Underskrift

Behörig firmatecknare (den som har rätt att teckna avtal) för sökande ska skriva under ansökan.

Stockholm, 2014 08 28		Anna Gissler
Datum	*Underskrift*	*Namnförtydligande*